

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Sammen for regjeringsskifte
BRUK STEMMERETTEN!

VALG
2017

« *Arbeid for felles sak!*

DEN POLITISKE SITUASJONEN

Som forbund følger vi nøye med på den politiske situasjonen i landet. I de to foregående stortingsperioder hadde NNN en direkte mulighet til å påvirke rammevilkårene for industrien.

Vi har i 4 år hatt en regjering med Høyre og Fremskrittspartiet i spissen, en regjering som på flere områder svekker arbeidstagneres interesser, prioriterer skattelette til de aller rikeste og sender store deler av regningen til vanlige arbeidstagere. Vi må ha en ny kurs for å nå våre mål om å snu utviklingen og sikre sysselsetting. Det må skapes nye arbeidsplasser og forskjellene i samfunnet må utjevnes. Det er på tide å ta tilbake vår direkte påvirkningsmulighet og styre Norge på rett kurs. NNN mener et regjeringsskifte må til for å nå disse målene.

Hilsen forbundsleder
Jan-Egil Pedersen

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

Noen negative endringer som Høyre/FrP-regjeringen har gjennomført:

- Økte forskjeller gjennom skattelette til de rikeste
- Fjernet feriepenger fra arbeidsledige
- Innført skatt på sluttvederlagsordningen
- Åpnet for flere midlertidige ansettelse

NNNs krav til ny regjering:

- Styrke det organiserte arbeidsliv ved blant annet å øke fradraget på fagforeningskontingenten
- Innføring av «Lov om god handelsskikk»
- Fornye AML slik at de tillitsvalgtes rettigheter styrkes og muligheten til flere midlertidige ansatte reduseres
- Motarbeide en hver form for sosial dumping og uverdige arbeidsforhold
- Føre en politikk som sikrer norsk matproduksjon og videreføring i Norge basert på norsk sjømat og landbruksprodukter
- Understøtte og videreutvikle det norske velferdssamfunnet

NNN vil oppfordre alle til å bruke stemmeretten slik at vi kan få til et regjeringsskifte. NNN vil støtte de politiske partiene som vil stille seg bak det organiserte arbeidsliv, sikre fellesskapsløsninger og viderefører viktige velferdsordninger.

ET TRYGT ARBEIDSLIV

Det norske arbeidslivet, bygd på den norske modellen, danner grunnlaget for et godt fellesskap hvor alle kan delta for å oppnå god vekst og trygge arbeidsplasser. Vi ser nå en utvikling som går mot mer bruk av innleie og mer bruk av midlertidige ansettelse. Flere tar til orde for null-timers kontrakter noe som igjen svekker samarbeidet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver. Problemene med sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er fortsatt store, derfor vil NNN gå inn for en ny regjering som jobber sammen med oss i kampen for et trygt arbeidsliv.

- trygghet for en fast jobb
- trygghet mot vilkårlige oppsigelser
- trygghet for at arbeidet ikke fører til skader og svekket helse
- trygghet for å kunne si fra og mulighet for innflytelse på jobben
- trygghet for en anstendig inntekt det går an å leve av
- trygge arbeidstakere er produktive arbeidstakere og sikrer på den måten konkurransekraften

NNN krever at:

- adgangen i arbeidsmiljøloven til midlertidige ansettelse på generelt grunnlag må fjernes
- adgangen til å leie inn arbeidskraft fra bemanningsselskaper må begrenses
- arbeidsmiljøloven må inneholde rett til kollektiv søksmålsrett ved spørsmål om ulovlig innleie og ansettelse
- kravene som stilles for å få allmenngjort en tariffavtale må bli enklere. Krav til dokumentasjon ved videreføring av allerede allmenngjorte tariffavtaler må fjernes. Det må være nok at en av partene ønsker en videreføring
- det organiserte arbeidslivet styrkes ved å øke fradraget for fagforeningskontingenten

TRYGGHET GJENNOM VELFERD

I Norge har vi et sterkt offentlig sikkerhetsnett i forbindelse med tap av arbeid og arbeidsinntekt. Dette er det viktig å slå ring rundt og på noen områder forsterke. Tap av arbeid skal i utgangspunktet ikke måtte bety tap av inntekt. Vi har full lønn under sykdom og arbeidsavklaringspenger ved nedsatt arbeidsevne. Vi har i tillegg trygghet gjennom dagpenger ved arbeidsledighet eller ved permitteringer.

NNN krever at:

- skattlegging av sluttvederlag må fjernes
- sykkelønsordningen må opprettholdes
- folketrygden skal være bærebjelken i vårt pensjonssystem. Retten til å kunne ta ut pensjon fra fylte 62 år må beholdes
- tannhelse skal bli en del av det offentliges ansvar på lik linje med det øvrige helsevesen. Utgifter til tannbehandling må komme inn under folketrygdens egenandelsordning
- dagens permitteringsregler må styrkes. Det skal være mulig å motta dagpenger ved deltidsstudier og feriepengene på dagpenger gjeninnføres

ARBEIDSLIVSKRIMINALITET / SOSIAL DUMPING

Arbeidsmarkedet blir stadig tøffere, med krav til økt effektivitet, økt produksjon og lavere kostnader. Konsekvensene er i mange tilfeller brudd på lønns- og arbeidsvilkår og i flere tilfeller kriminell virksomhet. Selv i bedrifter med tariffavtale forekommer det brudd på reglene om lønns- og arbeidsvilkår. Allmengjøring av tariffavtaler er et viktig verktøy i kampen mot useriøse bedrifter.

NNN har som målsetting et seriøst arbeidsliv med gode rammevilkår for de ansatte og lik konkurranse mellom aktørene. Når enkelte bedrifter kan drive sin virksomhet på kanten av loven uten å bli tatt, vil dette være konkurransevridende overfor seriøse aktører og på sikt svekke det velferdssamfunnet vi har i dag. Innsatsen mot kriminelle aktører i arbeidslivet må styrkes.

NNN krever at:

- arbeidstilsynet får mer ressurser til tilsyn og at flere av disse tilsynene blir gjort uanmeldt
- det må settes inn mer ressurser til andre tilsynsmyndigheter slik at de i større grad får mulighet til å prioritere samordnede tilsyn og rykke ut på oppdrag når de blir tipset om klanderverdige forhold
- kravene som stilles for å få allmengjort en tariffavtale blir enklere, og at krav til dokumentasjon ved videreføring av allerede allmenngjorte tariffavtaler blir fjernet. Her bør det være nok at en av partene ønsker en videreføring
- det må slås hardt ned på arbeidslivskriminalitet, og det må settes mye høyere strafferammer for denne type virksomhet

FAG- OG YRKESOPPLÆRING

Norge vil trenge fagarbeidere også i framtiden. I dag utdannes det ikke nok fagarbeidere til å møte behovet. Politikken må bidra til at flere får fagbrev og at det blir attraktivt å velge yrkesfag.

Framtidens matindustri får økt automatiseringsgrad som krever stadig høyere kompetanse. Den selvstendige høyt kompetente fagarbeideren er blant våre største konkurransefortrinn. Vi kan ikke konkurrere på lave lønninger i Norge. Vi er nødt til å produsere smartere og mer effektivt. Da trengs kompetanse i alle ledd.

Fordi den teknologiske utviklingen skjer så raskt er det et stort behov for etter- og videreutdanning for å oppdatere og utvikle kompetansen. Gode tilbud om utdanning for arbeidstakere som allerede er i arbeid er en viktig forutsetning for å lykkes. Skal fag- og yrkesopplæringen være relevant, må partene i arbeidslivet ha avgjørende innflytelse i utviklingen av fagene. Koplingen mellom skole og arbeidsliv må styrkes.

NNN krever at:

- bedriftene må forplikte seg til å ta inn lærlinger
- fagarbeideren må gis mulighet for oppdatering og videreutvikling innen sitt fag
- utstyrsarkene på skolene må være moderne og attraktive
- yrkesfaglærerne må ha relevant utdanning/erfaring fra faget de underviser i
- det satses på en høyere andel fagarbeidere og videreutvikling av utdanningsløpene for matindustrien
- det må bli tidligere spesialisering og mer faglig fordypning for å få en mer relevant utdanning og flere motiverte elever

PROFITTFRI VELFERD

Dagens regjering privatiserer store deler av offentlige tjenester. Begrunnelsen er ideologi, og ikke et ønske om å gi bedre og billigere tjenester til landets innbyggere. Vi vet av erfaring at private aktører gjør seg rike på bekostning av de som utfører arbeidet og befolkningen forøvrig. Eksempler på denne utviklingen er sykehjemstjenester der ansatte mister sin pensjon, får dårligere lønn og turnusordninger som hindrer et normalt privatliv. På de samme stedene ser vi at private aktører trekker ut store verdier av driften.

NNN krever:

- nei til profitt i omsorgstjenesten
- velferd uten profitt
- offentlige tjenester tilbake til offentlig eie

SJØMATINDUSTRIEN

Den norske velferdsstaten er bygd på et bærekraftig og lønnsomt næringsliv. Fiskeri- og Havbruksnæringen vil komme til å være en helt avgjørende bidragsyter til dette i overskuelig framtid. Næringen sikrer bosetting langs kysten gjennom videreforedling i hjørnesteinsbedrifter, styrker våre valutainntekter og bidrar til en sunn utenriksøkonomi. Forutsetningen er at næringen baseres på den norske modellen, der et effektivt og uavhengig næringsliv sikrer arbeidsplasser og nødvendige skatteinntekter. Fiskeressursene tilhører det norske folk og må forvaltes til det beste for fellesskapet og det må være en forutsetning at verdiuttaket fører til økt sysselsetting i Norge.

NNN krever at:

- det føres en næringspolitikk som også styrker industrien i sjømatnæringen
- plikt- og kvotesystemet innrettes slik at aktivitet i landindustrien sikres
- alle deler av industrien sikres helårlig tilførsel av råstoff av riktig kvalitet og mengde
- det utredes en form for ressursrente
- restråstoff i sjømatnæringa ivaretas og utnyttes i Norge
- permitteringsreglene for fiskeindustrien opprettholdes
- norsk eierskap til både fiskeri og oppdrett sikres og styrkes
- det gjeninnføres forskrift som stiller krav til blant annet bearbeiding, FoU og trainee- og lærlingeplasser til oppdrettselskap som kontrollerer store deler av oppdrettsnæringen

MAT- OG DRIKKEVAREINDUSTRIEN

Det er viktig å ha en komplett verdikjede for mat. Matindustrien og jordbruket sysselsetter nær 100.000 mennesker og er en særdeles viktig bidragsyter til næringsklynger og lokalsamfunn i hele landet.

Jordbruksproduksjonen er et viktig grunnlag for matindustrien og det må jobbes for en matproduksjon som tar i bruk hele landet. Markedsregulering er en forutsetning for produksjon i hele landet og støtter opp under landbrukspolitikken. Selvforsyningsgraden av mat må økes med grunnlag i norske ressurser.

Importvernet er et sentralt fundament for en sterk norsk mat- og drikkevareindustri. Konkurransenevnen til norsk matindustri må sikres gjennom et velfungerende og forutsigbart importvern på de områder landbrukspolitikken omfatter.

En økende handelslekkasje til våre naboland bekymrer. Det er viktig at særnorske avgifter ikke forsterker dette ytterligere.

NNN krever at:

- det videreføres en landbrukspolitikk som opprettholder dagens struktur og mål, og gir mulighet for økt norsk matproduksjon
- markedsreguleringen på landbruksråvarer videreføres og at det gjeninnføres markedsregulering på fjærfe
- det opprettholdes et velfungerende tollvern som sikrer norsk matindustri og utnytte det mulighetsrommet som ligger i WTO-avtalen
- RÅK-ordningen til enhver tid må sikres finansiering for å dekke gapet mellom verdensmarkedets prisnivå og norsk prisnivå

MATKJEDEMAKT

Dagens situasjon i dagligvaremarkedet tilsier at det er et stort behov for regulering av maktforholdet mellom aktørene i verdikjeden for matproduksjon. Det må opprettes et eget tilsyn, gjerne under konkurransetilsynet, men med egen lovhjemmel. Et slikt tilsyn må ha sanksjonsmuligheter for å sikre riktig fordeling av verdier i verdikjeden.

Det norske dagligvaremarkedet kontrolleres av tre matvarekjeder som omsetter 99 % av de totale verdiene. I tillegg kontrollerer dagligvarekjedene logistikken i store deler av verdikjeden, samt varesortiment i butikkene. Denne konsentrasjonen gir dagligvarekjedene full kontroll over utviklingen i bransjen. Makten til dagligvarekjedene hemmer innovasjon og utvikling i næringsmiddelbedriftene og setter mange av arbeidsplassene til våre medlemmer i fare. Logistikk-løsningen for matindustrien må være en del av tilsynets mandat.

NNN krever at:

- det innføres en «Lov om god handelsskikk»
- det opprettes et tilsyn med sanksjonsmuligheter for dagligvaremarkedet. Logistikk/distribusjon må være en del av dette tilsynets mandat

PENSJON

Folketrygden må være bærebjelken i pensjonssystemet. Sammen med AFP og tjenestepensjon fra arbeidsgiver skal vi ha et pensjonssystem som sikrer alle en god og verdig alderdom med økonomisk trygghet. Samlet pensjon ved 67 år skal utgjøre 2/3 av sluttlønn.

Mange faller av ulike grunner utenfor dagens pensjonssystem og taper store beløp i pensjon. Dette gjelder særlig grupper som i utgangspunktet er utsatt på grunn av tunge jobber, en løsere tilknytning til arbeidslivet, deltidsarbeid og lav inntekt. En rettferdig pensjonsordning må motvirke dette slik at alle sikres en pensjon å leve av. AFP må sikres som en ordning for «sliterne» som ønsker å gå av ved 62 år.

NNN vil at:

- pensjonene må følge lønnsutviklingen og ikke underreguleres
- pensjons- og trygdesystemet endres slik at det ikke diskriminerer kvinner og andre grupper som tvinges ut av arbeidslivet helt eller delvis på grunn av sykdom, skade eller andre omstendigheter
- pensjonsrettigheter i Folketrygden opptjenes frem til 67 år for de som går av med AFP fra 62 år og ikke har mulighet for å ha inntekt ved siden av, eller er uføretrygdet
- systemet for levealdersjustering endres slik at levealdersjustering gjøres på bakgrunn av yrkestilknytning
- AFP videreføres som en tariffestet rettighet
- tapsreglene i AFP-ordningen endres slik at retten til AFP opprettholdes ved jobbskifter, sykdom, arbeidsledighet m.m. som inntreffer mot slutten av arbeidslivet
- AFP-ordningen styrkes økonomisk for å motvirke innfasingen av levealdersjustering i AFP-ordningen
- det innføres brede kollektive tjenestepensjonsordninger i privat sektor med maksimum innskuddssatser og opptjening fra første krone og første dag
- behovsprøvde ytelser til uføretrygdene ikke reduseres selv om brutto uføretrygd er økt

Bruk stemmeretten!

Grafisk Design: Gjerholm design

Foto: s 1 Colourbox, s 5 og 6 Jan-Erik Østlie, s 8 og 9 NNN, s 2, 7,10,11,12, 13 og 15 Bente Birkeland

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
Postboks 8719 Youngstorget
0028 Oslo
Telefon: 23 10 29 60
E-post: firmapost@nnn.no

nnn.no